

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.VII.21.861/2017/5.

A tanács tagjai: . Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Tibold Ágnes előadó bíró

. Osztovits András bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dévényi & Társai Ügyvédi Iroda ügyintéző:
dr. Dévényi-Dabrowsky Géza ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Balázs István Ügyvédi Iroda ügyintéző:
dr. Balázs István ügyvéd

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Gyula
Törvényszék 2.Pf.25.135/2017/4. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Békési Járásbíróság
3.P.20.441/2015/49. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 127.000 (százhuszonzhétezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget, továbbá az államnak - felhívásra - 848.100 (nyolcszáznegyvennyolcezer-egyszáz) Ft le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes a felperesi társaság egyik ügyvezetőjeként a felperes mint vállalkozó képviseletében 2013. április 19-én vállalkozási szerződést kötött B Önkormányzatával mint megrendelővel, amelyben 14.755.901 Ft + áfa vállalkozói átalánydíj ellenében elvállalta egy óvoda utólagos hőszigetelése és kazánrekonstrukciója munkálatainak kivitelezését.
- [2] A szerződés értelmében a vállalkozó jogosult volt alvállalkozó igénybevételére. A felek egyebek mellett arról is rendelkeztek, hogy a vállalkozó a megrendelő költségére 3 fő szakmunkás és 3 fő segédmunkás munkanélkülit foglalkoztat az építkezés során.
- [3] A felperes képviseletében eljárva az alperes 2013. április 22-én az

előzőekben foglaltakkal egyező tartalommal ugyanezen munkák elvégzésére megrendelőként vállalkozási szerződést kötött a szintén az alperes által képviselt és a gyermekei tulajdonában álló perben nem álló céggel mint vállalkozóval (a továbbiakban: alvállalkozó) 14.608.342 + áfa vállalkozói díj kikötése mellett.

- [4] A felperes képviseletében az alperes, valamint B Önkormányzata 2013. május 14-én újabb vállalkozási szerződést kötöttek egy étterem és szálloda épület tetőhéjalásának cseréje és a kőépület külső felújítási munkálatai kivitelezésére 3.969.935 Ft + áfa átalányárban meghatározott vállalkozói díj ellenében. A felperes e szerződés alapján is jogosult volt alvállalkozók igénybevételére.
- [5] A felperes (képviseletében az alperes) 2013. május 22. napján megrendelőként e második vállalkozási szerződéssel megegyező tartalommal szintén vállalkozási szerződést kötött az alvállalkozóval 3.930.236 Ft + áfa vállalkozói átalánydíj mellett.
- [6] Az alvállalkozó a munkákat maradéktalanul elvégezte, a két szerződés eredményeként a felperes 187.400 Ft + 50.418 Ft bevételhez jutott.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [7] A felperes keresetében 8.430.813 Ft megfizetésére kérte az alperest kötelezni kártérítés jogcímén a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: Gt.) 30. § (2) bekezdése és a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 339. § (1) bekezdése alapján.
- [8] Arra hivatkozott, hogy a pályázattal elnyert vállalkozási szerződések teljesítésére - saját erőforrás hiányában is - a felperes maga is képes lett volna. A szerződések értelmében ugyanis alvállalkozó igénybevételére jogosult volt, továbbá 3 fő szakmunkás és 3 fő segédmunkás bérét a megrendelő fizette. Egyik vállalkozási szerződésnek sem volt egy szakmunkás rendelkezésére álló kéziszerszámokon túli eszközigénye, az anyagköltségek pedig utólagos fizetéssel is rendezhetők voltak. Véleménye szerint az alperes nem a felperes érdekei elsődlegességének megfelelően járt el, irreális áron adta tovább a vállalkozási szerződésben a felperes által elvállalt munkákat. Kártérítési követelése részben a felperesnél felmerült költségekből, részben az elmaradt haszonból tevődött össze.
- [9] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Vitatta annak jogalapját és összegszerűségét is.

Az első- és másodfokú ítélet

- [10] Az elsőfokú bíróság a másodfokú bíróság 9.Pf.25.555/2015/4. számú végzésével elrendelt megismételt eljárásban hozott ítéletével a felperes keresetét elutasította.
- [11] Határozata indokolásában rögzítette, a másodfokú bíróság hatályon kívül helyező végzésében foglaltaknak megfelelően tanúbizonyítást

folytatott le és igazságügyi könyvszakértőt rendelt ki annak megállapítására, hogy a felperes képes lett volna-e a perbeli munkák elvégzésére. A beszerzett szakvélemény adatai szerint a felperes csak minimális eszközzel rendelkezett, amely nem tette lehetővé a saját kivitelezést. A megkötött szerződések teljesítésére csak alvállalkozók igénybevételevel és felelős műszaki vezető alkalmazásával lett volna képes.

- [12] Az elsőfokú bíróság ezt követően azt vizsgálta, hogy más alvállalkozó bevonásával kisebb költséggel lettek volna-e kivitelezhetők a perbeli munkák, azaz a felperes eltúlzott vállalkozói díjat fizetett-e az igénybe vett alvállalkozónak. Megállapította, a kirendelt műszaki szakértő szakvéleménye alapján a vállalkozási díjak nem voltak eltúlzottak.
- [13] Az elsőfokú bíróság a szakvéleményeket megfelelőnek és aggálytalannak ítélte. Határozatát a felperes műszaki szakvéleménnyel kapcsolatos, határidőn túl, elkésetten előterjesztett észrevételei figyelmen kívül hagyásával hozta meg, figyelemmel arra, hogy az abban foglaltak teljesítése az eljárás indokolatlan elhúzódását eredményezte volna.
- [14] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét, annak helyes indokaira utalással, helybenhagyta. Rámutatott, az elsőfokú bíróság az ügy eldöntéséhez szükséges bizonyítást lefolytatta, és a rendelkezésre álló peradatokat a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 206. § (1) bekezdésében foglaltak maradéktalanul szem előtt tartásával mérlegelte. Az abból levont következtetései helytállóak.
- [15] A másodfokú bíróság hangsúlyozta, a felperes a perben nem tudott eleget tenni az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek, nem tudta bizonyítani sem az alperes jogellenes magatartását, sem pedig azt, hogy a perbeli vállalkozási szerződések megkötése révén kárt szenvedett.
- [16] Az alperessel rokoni kapcsolatban álló tanúk vallomását a per egyéb adatai is alátámasztották, miszerint a felperes nem volt képes egymagában az önkormányzattal kötött vállalkozási szerződések teljesítésére. 2010 és 2012 között tevékenységet nem végzett, mérlege veszteséget mutatott. A beszerzett könyvszakértői szakvélemény szerint is kizárólag alvállalkozók bevonásával és felelős műszaki vezető alkalmazásával tudott volna eleget tenni szerződéses kötelezettségeinek. Nem volt olyan peradat, amelyből reálisan olyan következtetést lehetett volna levonni, hogy a felperes a vállalt munkákat maga is el tudta volna végezni, vagy azt az alperes által igénybe vett alvállalkozónál olcsóbban, azonos minőségben tudta volna kivitelezni. Az alperes és az alvállalkozó közötti rokoni összefonódás önmagában nem értékelhető a felperes érdekével ellentétben állónak. Az alperes eljárásának helyességét támasztja alá az eredmény is, amely szerint a megrendelő a kivitelezett munkával elégedett volt, hibát nem jelentett be. A műszaki szakértői véleményből megállapítható, hogy a továbbadott

munkákra vonatkozó vállalkozási szerződésekben kikötött átalány vállalkozói díj az átlagos áraktól, a mérnöki ártól jelentősen nem tért el, irreálisnak semmiképpen sem tekinthető.

- [17] A másodfokú bíróság alaptalannak ítélte a felperes fellebbezésben előadott eljárási kifogását is. Kiemelte, az elsőfokú bíróság által az észrevétel tételére adott határidő arra mindenképpen elegendő volt, hogy a felperes felmérje, a részletes észrevételezés hosszabb időt igényel, így lehetősége lett volna a határidő hosszabbítását kérni. Az enélkül, határidőn túl előterjesztett észrevételeket jogszabálysértés nélkül hagyta figyelmen kívül az elsőfokú bíróság.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [18] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben - tartalma alapján - annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a keresetének helytadó döntés meghozatalát, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását kérte. Megsértett jogszabályhelyként kizárólag a Gt. 30. § (2) bekezdését jelölte meg.
- [19] A felperes véleménye szerint az eljárt bíróságok alaptalanul, az elfogult tanúk, valamint a felperes és a munkát ténylegesen elvégző alvállalkozó könyvelői feladatait is ellátó tanú vallomását elfogadva, a kirendelt igazságügyi könyvszakértő szakvéleményében foglaltakkal ellentétesen állapították meg, hogy a felperes nem volt képes a vállalkozási szerződésekben elvállalt munkák elvégzésére. Kifejtette, a társaságok közötti nem vitatott rokon összefonódás a kártérítés jogalapját képezheti, mivel abból a felperesi kft. érdekeinek háttérbe szorulása, és rá nézve hátrányos tartalmú szerződések megkötése következik. Előadta, az alperes által igénybe vett alvállalkozónál sokkal jobb feltételekkel lehetett volna alvállalkozót igénybe venni.
- [20] Eljárási szabálysértésként arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság tévesen hagyta figyelmen kívül a műszaki szakvéleményre tett észrevételeit, és valótlanul helyezkedett arra az álláspontra, hogy az abban foglaltak teljesítése okozta volna a per elhúzódását. Hangsúlyozta, az elsőfokú bíróság eleve olyan rövid határidőt adott, amely a szakvélemény bonyolultságára tekintettel nem volt elégséges az észrevételek megtételére. Észrevételei alapján nem lett volna mellőzhető a szakvélemény kiegészítése.
- [21] Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a felülvizsgálati kérelem elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy az nem felel meg a rPp. 272. § (2) bekezdésében foglalt követelményeknek.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [22] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és megállapította, hogy az az abban megjelölt okból nem jogszabálysértő.

- [23] A Kúria utal az rPp. 272. § (2) bekezdésében, és az azt értelmező, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK véleményben írtakra. Az ezekben foglaltak szerint a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabály megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokát ismerteti. Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell a fenti tartalmi követelményekkel. Ezek bármelyikének hiánya a felülvizsgálati kérelem, illetve annak hiányos része érdemi elbírálását kizárja.
- [24] A felperes a felülvizsgálati kérelmében megsértett jogszabályhelyként kizárólag a Gt. 30. § (2) bekezdését jelölte meg, amely anyagi jogszabály. Ezért a felperes jogszabályhely megjelölése nélkül hivatkozott eljárásjogi kifogásait - így a szakvéleményre tett észrevételeinek figyelmen kívül hagyását, az általa elfogultnak tekintett tanúk vallomásának értékelését - a Kúria nem vizsgálta, nem vizsgálhatta. Hasonlóképpen nem lehetett érdemi felülbírálat tárgya a bizonyítékok értékelésének megfelelősége, az azok mérlegelése eredményeképpen megállapított tényállás helytállósága, mert a felperes a felülvizsgálati kérelmében nem hivatkozott az rPp. 206. § (1) bekezdésének megsértésére. A hivatkozott eljárási szabálysértések tekintetében tehát a Kúria osztotta az alperes álláspontját, hogy a felülvizsgálati kérelem - tartalmi hiányossága miatt - érdemben nem volt elbírálható.
- [25] Mindezért a felülvizsgálati kérelem alapján a Kúria kizárólag abban a kérdésben foglалhatott állást, hogy az eljárt bíróságok által megállapított tényállásból levont azon jogi következtetés, hogy az alperes eljárása nem minősíthető jogellenesnek, a felperes érdekeivel ellentétben állónak, és nem bizonyított a felperest ért kár sem, a Gt. 30. § (2) bekezdésébe ütközik-e.
- [26] A Gt. hivatkozott rendelkezése a vezető tisztségviselővel szemben támasztott fokozott elvárást fogalmazza meg, értelemszerűen általános jelleggel, hiszen e körben részletes szabályok alkotása nem is lehetséges. Mindig az adott ügy sajátosságai alapján kell a bíróságoknak állást foglalniuk abban, hogy a sérelmezett magatartás és annak következménye alapján megállapítható-e a vezető tisztségviselő társasággal szembeni kártérítési felelőssége.
- [27] Jelen ügyben a felperes az önkormányzattal való szerződéskötéseket nem kifogásolta. Kártérítés iránti követelését éppen arra alapította, hogyha azokat maga teljesíti, illetve a munkákat más, olcsóbb alvállalkozó igénybevételel végzi el, nagyobb bevételre

tett volna szert. A [24] pontban kifejtettek szerint nem vitatható, irányadó tényállás alapján a felperes maga nem, csakis alvállalkozó útján volt képes a vállalkozási szerződések teljesítésére. A felperes ténylegesen is alvállalkozót vett igénybe, az alperes által választottat, és a szerződések teljesítéséből a korábbi években veszteséges felperesnek bevétele származott. A felperes a felülvizsgálati kérelmében nem jelölt meg olyan, konkrét alvállalkozót, aki az alperes által igénybe vettnél kedvezőbb áron végezte volna el a kivitelezést, csak általánosságban hivatkozott ennek lehetőségére.

- [28] A másodfokú bíróság a jogerős ítéletében részletesen számot adott arról, hogy az alperesnek az alvállalkozó kiválasztása során, éppen a felperes érdekében, nem csak a vállalkozói díjat, hanem további szempontokat is figyelembe kellett vennie, így a határidőben való teljesítésre való képességet és a minőségi munkát. Emellett az alvállalkozónak fizetett vállalkozói díj nem volt irreálisan magas, az eredmény az alperes döntésének helyességét utóbb igazolta. A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet fenti megállapításainak egy részét nem tette vitássá, más részében pedig csak általánosságban vitatta azt.
- [29] A Kúria megítélése szerint mindezen körülmények együttes értékelése alapján nem jogszabálysértő a jogerős ítélet elsőfokú ítélettel egyező azon megállapítása, hogy az adott ügyben az alperes kártérítési felelősségének Gt. 30. § (2) bekezdése szerinti feltételei nem voltak megállapíthatóak.
- [30] A Kúria ezért a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabály megsértése nélkül hozott jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [31] A felperes az eredménytelen felülvizsgálati kérelem következtében köteles az alperes jogi képviseleti díjból álló eljárási költségének megfizetésére az rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 78. § (1) bekezdése szerint. Ennek összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) és (6) bekezdése alapján a pertárgy értékhez és a kifejtett jogi képviseleti tevékenységhez igazodóan, mérlegeléssel határozta meg azzal, hogy az a 4/A. § (2) bekezdése alapján az áfát tartalmazza.
- [32] A felperes a bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles az illetékfeljegyzési jogára tekintettel le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték állam javára történő megfizetésére.
- [33] Az ítélet ellen a felülvizsgálatot az rPp. 271.§ (1) bekezdés e) pontja zárja ki.
- [34] A Kúria a döntését tárgyaláson kívül hozta meg.

[35] Budapest, 2018. június 25.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a taács elnöke, Dr. Tibold Ágnes sk.
előadó bíró, Dr. Osztovits András sk. bíró

A kiadmány hiteléül:

/Seres Józsefné/
tisztviselő